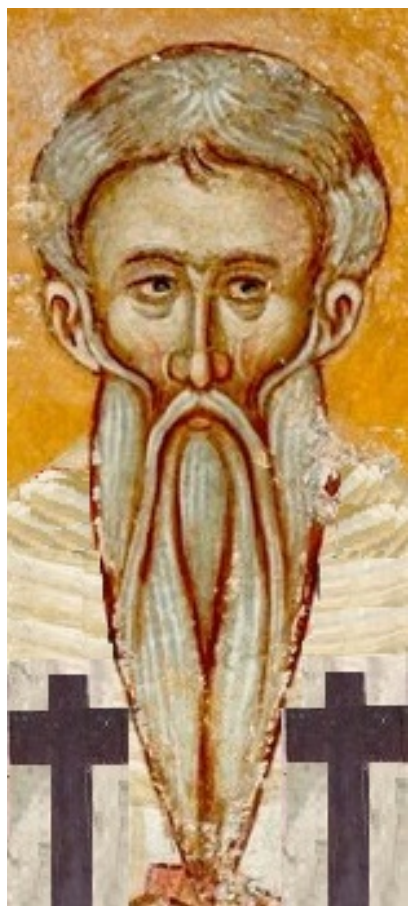

09.02.2013 г. / 19:25:17

Вяра

24.02 по еретическия, †11 февруари по църковния календар - Свети свещеномъченик Власий, епископ Севастийски

Житие и страдание на свети свещеномъченик Власий, епископ Севастийски, и другите, пострадали с него († ок. 316 г.)

Свети свещеномъченик Власий, епископ Севастийски. Фрагмент от стара българска стенопис, област Македония

В древни времена, когато нечестивите служели на идолите и се покланяли на делото на своите ръце, просияла вярата на много светии и сред тях процъфтяло благочестието на светия славен мъченик Власий. Отбягвайки всяко зло, през целия си живот той живял кротко, праведно, богоугодно и непорочно. Благочестивите му съграждани от Севастия Кападокийска искали той да бъде поставен за техен епископ - и тяхното желание било изпълнено. Новият пастир ревностно се грижел за стадото си по времето, когато Христовата Църква била подложена на гонения и мнозина вярващи поели страдалчески подвизи и се удостоили с мъченически венец. Тогава, при царуването на Диоклетиан, с добрия подвиг се подвизавал и свети великомъченик Евстратий заедно с другарите си. Той непоколебимо стоял в Христовата вяра и заради това бил затворен в тъмница. Една нощ, като подкупил стражата с много злато, свети Власий посетил Христовия мъченик и го облажавал за мъжественото му търпение в страданията. Житието на свети Евстратий разказва, че той дал на епископа своето завещание, в което се разпореждал за погребението на тялото си и за имението си. Както и много други светии, свети Власий се криел от ръцете на гонителите и без Божието произволение не се предавал на мъчения. Тогава в града живеели малцина християни, тайни почитатели на Христа. Повечето верни избягали в пустините, планините и пещерите, а някои, които не могли да понесат мъченията, по това време се покланяли на идолите. При царуването на Диоклетиан и по-късно при Ликиний свети Власий се криел в пустинната планина, наречена Аргеос. Тук той се заселил в една пещера и се подвизавал в безмълвие и пост, възнасяйки непрестанни молитви към Бога.

При него идвали диви зверове и ако го намирали да беседва с Бога в безмълвна молитва, като разумни същества не прекъсвали неговото богомислие и заставали пред пещерата,

очаквайки светецът да завърши молитвата си и да излезе при тях. Те не си тръгвали, докато той не възложил върху тях ръце за благословия, а ако някой звяр се чувствал болен, идвал при светеца и чрез възлагането на ръцете му получавал изцеление.

По това време игемонът Агриколай се стараел да погуби колкото се може повече християни, като ги предавал на различни мъчения. Едни той посичал с меч, други заповядвал да бъдат изгорени в огъня или удавени в реките, а някои да бъдат хвърлени на дивите зверове. Затова наредил на ловците си да хванат колкото се може повече хищни животни. Слугите му тръгнали на лов и обикаляйки планините и пустините, стигнали до Аргеос, където се криел свети епископ Власий. Като наближили пещерата му и видели пред нея много животни, които спокойно си играели, те си казали:

- Да идем да видим какво става там.

Приближили се и видели, че свети Власий седи като в чертог и възнася усърдни молитви към Бога. Без да се покажат на светия епископ, те се завърнали обратно и разказали за видяното на игемона. Той заповядал на войните си да отидат там, да хванат криещите се християни и да ги доведат при него. Но в пещерата намерили само свети Власий, който се молел на Бога и прославял святото Му име.

- Ела с нас в града, защото те вика игемонът - казали те на светеца.

Като чул това, той се зарадвал и казал:

- Добре, да вървим, деца мои. Господ си спомни за мене: Той ми се яви три пъти тази нощ и ми каза: "Дойди и Ми принеси жертва, каквато подобава на твоя епископски сан." Идвайте навреме, чеда, и нека моят Господ Иисус Христос да бъде с вас.

По пътя езичниците видели кротостта на светеца, слушали поученията му и поразени от чудесата му, се обръщали към истинския Бог, защото по неговите молитви Господ подавал изцеление не само на хора, но и на животни. Когато при него довеждали болни, той възлагал върху тях ръцете си, молел се за тях и ги отпращал напълно здрави. Една жена имала единствен син. По време на ядене рибена кост заседнала в гърлото му, той не можел да промълви и дума и бил полумъртъв. Майка му го донесла при светеца, сложила го в нозете му и горчиво плачейки, зовяла:

- Помилуй едничкия ми син, рабе на нашия Спасител Иисус Христос! - и разказала на свети Власий какво се случило със сина ѝ.

Божият светител сложил ръката си върху гърлото на момчето, вдигнал очи към небето и започнал да се моли на Господа:

- Спасителю мой! Ти помагаш на всички, които с вяра Те призовават: чуй и моята молитва, извади с невидимата Си сила костта от гърлото на това момче и го изцели. И ако друг път нещо се случи с човек или животното, а хората започнат да споменават името ми и да зоват: “Боже, помогни по молитвите на Твоя раб Власий”, Ти като бърз помощник им помогни и им подай изцеление за слава и чест на Твоето свято име.

С такава молитва той изцелил момчето и майка му с голяма радост високо прославила Бога. Заради тези чудеса името на светеца се прочуло не само в Севастия, но дори и в Никопол. Докато водели светеца към града, станало следното:

Някаква бедна вдовица нямала нищо, освен едно прасенце, но се промъкнал вълк и го грабнал. Жената плачела горчиво и като видяла, че идва светият, се хвърлила в нозете му и му

разказала за бедата си. Той се усмихнал и казал:

- Не скърби и не плачи, жено: то ще ти бъде върнато живо и невредимо.

И продължил по пътя си. А при бедната вдовица дошъл вълкът и донесъл в зъби прасенцето, оставил го пред нея невредимо и избягал обратно в пустинята. Жената взела животното си и се радвала, хвалейки Бога.

Когато свети Власий пристигнал в Севастия, игемонът Агриколай веднага заповядал да го затворят в тъмница. На следващия ден той седнал в съдилището, заповядал да доведат Божия светител и лъстиво се обърнал към него:

- Радвай се, Власий, възлюбени друже, на нас и на боговете!

Светецът отвърнал:

- Радвай се и ти, игемоне, но не наричай богове бесовете, които ще бъдат хвърлени във вечния огън заедно с онези, които им се покланят.

Разгневен, Агриколай заповядал да го бият без милост. След дълго мъчение светецът отново му казал:

- Безумни съблазнителю на човешки души, нима мислиш с мъките да ме отвърнеш от истинския Бог? Това не е възможно, защото се уповавам на Иисуса Христа, Който ме укрепява. Но постъпи както искаш.

Виждайки непоколебимата вяра на светеца, игемонът заповядал отново да го хвърлят в тъмница.

Тогава онази бедна вдовица, поразена от мъжеството му в страданията заради Христа и от твърдото му постоянство в светата вяра, заклала прасенцето, което ѝ било върнато от вълка, сварила главата и краката, сложила ги на блюдо и

добавила ядки, плодове и зеленчуци, колкото могла да събере поради бедността си. После скрила всичко в една кошница, запалила свещ и донесла храната в тъмницата. Тя паднала в нозете на мъченика и започнала да го умолява да вземе храната и да вкуси от нея. Той въздал хвала на Бога, вкусил от донесеното, а после благословил вдовицата и казал:

- Жено, прави така всяка година за моя памет и тогава домът ти няма да оскъдне от потребното. Ако и някой друг поиска като тебе да почете паметта ми, ще получи в изобилие Божии дарове и благословението на Господа ще пребъде върху него през целия му живот.

Получила такова наставление, благочестивата вдовица се завърнала у дома, славейки Бога, защото за нея се изпълнило евангелското изречение: **“ще се разказва за неин спомен и това, що тя извърши”**.

Междувременно нечестивият мъчител отново седнал на съдийското място и заповядал да доведат светеца.

- Власий - казал му той, - ще принесеш ли жертва на боговете, за да останеш жив? Или искаш да понесеш мъчителна смърт?

Светият отвърнал:

- “Боговете, които не са направили небето и земята, ще изчезнат от земята и изпод небесата”, а смъртта, с която ме заплашваш, ще ми дарува живот вечен.

Като видял непоколебимостта му във вярата, Агриколай заповядал да го съблекат и да го окачат на едно дърво, а после да го режат с железни остриета. Дълго мъчели светеца, но той казал на игемона:

- Нечестиви и скверни мъчителю, нима искаш да ме

уплашиш с раните, когато ми помага Иисус Христос? Не се страхувам от твоите видими мъки, защото гледам към бъдещите невидими блага, обещани на онези, които обичат Бога.

Игемонът заповядал да го свалят от дървото и отново да го затворят в тъмницата. Когато воините отвеждали светеца, след него вървели седем благочестиви и богобоязливи жени, които събирали капещата на земята кръв от тялото му и се помазвали с нея. Слугите видели това, хванали жените, довели ги при управителя и казали:

- И тези жени са последователки на Христа.

Той се обърнал към тях:

- Опомнете се, принесете жертви на боговете и ще получите от мен големи почести.

Честните и свети жени отвърнали:

- Щом искаш да се поклоним на твоите богове и да им принесем жертви, преди това трябва да се очистим. Нека идем при езерото и по обичая да умием лицето и тялото си. Заповядай да донесат твоите богове и там ние ще им се поклоним.

Игемонът се зарадвал и заповядал да донесат неговите идоли, сложил ги в торби и ги запечатал с олово. После наредил на воините си да съпровождат жените до езерото и с почести да ги доведат обратно. Жените взели на раменете си торбите и ги отнесли на брега на езерото. Те стигнали до едно дълбоко място и помолили воините да се отдалечат и да почакаят, докато се окъпят. Щом те се отдалечили, хвърлили във водата скверните идоли, които потънали веднага като камък. Воините видели това, хванали жените, отвели ги при игемона и му разказали за станалото. От ярост лицето на

управителя потъмняло и той започнал да реве като лъв против тях:

- Негодни слуги, защо не опазихте боговете, защо не възпряхте жените да ги хвърлят в езерото?

А те се оправдавали:

- Светлейши игемоне, тези жени те измамиха и взеха боговете ти с умисъл. Ние не усетихме коварството им и не можахме да ги спрем.

Тогава и светите жени казали:

- Истинският Бог не може да бъде прелъстен от човеци, а твоите богове, направени от бездушен камък и дърво, злато и сребро, с лъст бяха взети и потопени от нас. Те бяха безсилни да се избавят от нашите ръце и да се спасят: как тогава могат да спасяват и да избавят хората от беди?

Преизпълнен с ярост, управителят заповядал да запалят пещ, да разтопят олово, да донесат железни остриета и тризъбци и седем нагорещени до червено медни дъски, направени по подобие на дреха. Всичко това наредил да бъде сложено на една страна, а от другата да има меки дрехи и различни женски украшения. После казал на светите жени:

- Поклонете се на боговете и им принесете жертви. Тогава ще опазите живота си, ще ходите в светли одежди и скъпоценни украшения. Ако пък не изпълните това, ще претърпите мъките, които съм приготвил за вас.

Една от жените, която имала двама сина, хванала скъпите дрехи, хвърлила ги в пещта и те изгорели. А двете момчета започнали да я молят:

- Скъпа майко, не ни оставяй да загинем тук, но както си ни възпитала със сладкото си мляко на земята, така ни помогни

да достигнем и Царството Небесно.

После игемонът заповядал да съблекат жените, да ги повесят и да дерат телата им с железни гребени. Тогава воините видели, че вместо кръв от раните им изтича мляко, а телата им са станали бели като сняг. Ангели Божии се спуснали от небесата, укрепявали светите жени и ги утешавали:

- Не се бойте, а продължавайте подвига си, подобно на добрия земеделец, който довежда жътвата до край. Когато свърши работата си, той получава благодарност и награда от своя господар и се завръща с радост у дома. Така се подвизавайте и вие, за да получите вечен блажен живот от нашия Спасител Иисус Христос.

Игемонът заповядал да ги свалят от дървото и да ги хвърлят в огнената пещ. Но огънят веднага угаснал и те излезли невредими. Тогава Агриколай им казал:

- Оставете вашето вълшебство и принесете жертва на боговете.

Светите жени в един глас му отвърнали:

- Няма да видиш добро, сине на дявола! Ние няма да оставим нашия Господ Иисус Христос, няма да се поклоним на камък и дърво, на глухите и безчувствени идоли, на които и ти си заприличал, защото сме призовани в Царството Небесно.

Като чул това, игемонът заповядал да им отсекаат главите. Жените били отведени на мястото за наказание и там помолили воините:

- Дайте ни време да се помолим на Бога.

Те преклонили колена и възнесли молитва:

- Слава на Тебе, велики и прославени наш Боже, слава на Тебе, Христе, царуващ во веки и призоваващ ни по пътя на спасението! Защото кой е велик като Тебе? Ти ни внуши да се отречем от тъмнината и да пристъпим към Твоята истинска светлина! Молим Те, Господи, причисли ни към Твоята първомъченица Текла и приеми молитвата за нас на нашия свети отец и пастир Власий, който ни настави по пътя на истината.

После се изправили, вдигнали ръце и очи към небето и с чисто сърце възкликнали към Бога:

- Слава на Тебе, Христе Боже наш, задето си ни сподобил на това място да станем като овци за заколение заради Твоето свято име. Искаме да станем жертва за Тебе: приеми душите ни на Твоя небесен жертвеник.

Двете момчета пристъпили към майка си и казали:

- Майко, за вас са приготвени венци от Господа на небесата, а нас повери на добрия страдалец епископ Власий.

Палачът се приближил, отсякъл главите на седемте свети жени и така те приели кончината си.

После игемонът заповядал да доведат от тъмницата свети Власий и го попитал:

- Ще принесеш ли жертва на боговете?

- Окаяни слепецо - отговорил светият, - ти не виждаш истинската светлина! Кой от позналите Живия Бог ще принесе жертви и ще се поклони на бездушните идоли? Знай, омрачени и нечестиви човече, че ти си оставил Живия Бог и се покланяш на безчувствен камък. Аз не се страхувам от заплахите ти, мъчи ме както искаш. Ето, заради Христа ти предавам тялото си, но само Бог има власт над моята душа.

Тогава игемонът казал на светеца:

- Ако заповядам да те хвърлят в езерото, нима Христос, на Когото се покланяш, може да ти помогне?

- Слепецо и безумецо - отговорил светият, - ти смяташ, че си спасен, защото почиташ идолите. Нима аз, почитайки Христа, няма да ти покажа силата на моя Бог?

Агриколай заповядал да го отведат при езерото и да го хвърлят в дълбините. А светият осенил водата с кръстно знамение и тръгнал по нея като по суша. Той стигнал до средата и седнал на водата като върху твърда земя, а после се обърнал към воините и слугите на мъчителя, които стояли на брега:

- Ако имате богове, покажете силата им: тръгнете и вие по водата.

Тогава шестдесет и осем мъже призовали имената на боговете си, влезли във водата и пожелали да тръгнат по нея, но всички внезапно потънали като олово и се удавили. А ангел Господен слязъл от небесата при светия и му казал:

- Изпълнен с Божия благодат архиерею, излез от водата и приеми венеца, приготвен ти от Бога.

Свещецът се върнал на брега и със сияещо като сняг лице отишъл при игемона и започнал да го укорява. Тогава Агриколай издал за него смъртна присъда, която гласяла:

- Власий отказва да ми се подчини, презира царя, хули боговете ни и с вълшебството си погуби шестдесет и осем мъже във водите на езерото. Затова трябва да бъде посечен с меч заедно с двамата юноши.

Свещецът и момчетата били отведени на мястото за наказание. **Свети Власий започнал да се моли** за своите

прегрешения, за целия свят и **особено за онези, които ще почитат паметта му - да не бъдат споветени от никаква болест, домовете им да бъдат пълни с всякакви блага и молитвите им да бъдат чути. Тогава върху него се спуснал светъл облак, от който се чул гласът на Христа:**

- Ще изпълня всичките ти молби, възлюбени Мой подвижнико.

После палачът отсякъл честната глава на светеца, а след това и на двамата юноши. Това станало на една скала зад градските стени на Севастия, в единадесетия ден на месец февруари.

Една благочестива жена, на име Елиса, взела светите тела на мъчениците и с почести ги погребала на същото място, а от гробницата им се подавали изцеления на много болни.

Като научила за страдалческата кончина на Христовия светител, вдовицата, за която се разказваше по-горе, **събрала съседи и познати, почела паметта му и Бог благословил дома ѝ с изобилие. Подражавайки на нея, и други благочестиви хора започнали ежегодно да почитат паметта на свети Власий, донасяли в църквата свещи и тамян, събирали се в домовете на единовърците си и подавали милостиня на нищи и бедни.** Оттогава по примера на вдовицата, първа извършила помена, се установил благочестивият обичай да се почита паметта на свети свещеномъченик Власий за слава на нашия Господ Иисус Христос, Когото прославяме и на Когото се покланяме с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

Тропарь священномученика Власия

глас 4

И нравом причастник,/ и престолом наместник апостолом

быв,/ деяния обрел еси, Богодохновенне,/ в видения восход,/ сего ради слово истины исправляя,/ и веры ради пострадал еси даже до крове,/ священномучениче Власие. / Моли Христа Бога/ спастися душам нашим.

Кондак священномученика Власия

глас 2

Божественное прозябение, цвет неувядаемый,/ лозы Христовы розго многотрадальная, Богоносе Власие,/ верую чтущия память твою веселия твоего исполни,/ моляся непрестанно о всех нас.

Ин кондак священномученика Власия

глас 8

Священия помазанием и мучения кровию украсился еси, славне Власие,/ и сияеши всюду, в Вышних ликуя/ и нас назирая, в храм твой пришедшия/и в нем тебе непрестанно зовущия:/ всех нас соблюди.

ЧЕТИ-МИНЕНТЕ

{{_LINK1_}}